ՀԱՅԿԵՌՈՑԻ ՊԱՏԻՄ

ՕՔՍԱՖ ՄԻՐՊՈՅԻ.

Բունիք Ֆի իրիկունը, խումբ մը ֆրանսացի նոր գրողներ, Ալա Փիւմ գրական կիսամեա-կին նախաձեռնութեամբ, Վիէսթրան տիւ փուլէ Ճայարանին մէջ հայկերոյթ մը տուին ի պատիւ Օքթավ Միրպոյի, «Գոդոֆոթ»ի, Ալբաս Ժիլ»ի, «Մեպասթիէն Ռոք»ի «Անենկա-պանուհի»ի մը Արագրին», «Ինեզ ողորմիլի մը յուշագրութեան», «Գլխաւորի մը քսանու-մէկ օրերուն» եւ ուրիշ այնքան ցաւալու հը-զօր գործերու հոյակապ հեղինակին, որ ան-սահման ֆիլոպերին ամենէն հարազատ յաջորդն է, ու՝ Անթոլ Ֆրանսին, Փոլ Ալատին եւ Ռո-նիին հետ՝ մեծագոյն դէմքերէն մին արդի ֆրանսական գրականութեան։

Հարիւր յիսունի չափ գրագէտներ, արուես-տագէտներ, դերասաններ, հրապարակագիր-ներ, քննադատներ ու գրաբէրներ՝ ամեն ազ-գէ՝ մասնակցեցան այդ հայկերոյթին։ Ներս-կաներուն մէջ կը նշմարուէին Լաժէն Փարիէր, Ալպեր Պենար, Թոյօ, Տիրիքս, Շէրէ, Շանֆն նկարիչները, որ Ֆէրոտի դերապէտը։ Քալվէ եւ Լաժէնի նօ երգչուհիներ, Ժիւտիթ Վ՚յատէ արձանագործուհին, Հանրի Պոէր, Ժիւլ Բլարթի, Փոլ Էրվիէօ, Փոլ Ֆոր, Տր. Մարտ-րիւ, Ժիւլ Պուա, Մորիս Պոպոր, Անտրէ Ֆոն-թէնաս, Շարլ Կէրէն, Ժան Կրաֆ, Շարլ-Հանրի-Հիրշ, Ֆրանց Ժուրէն, Ալֆրեդ Ժարրի, Մա-ռիրիւս Լրպլոն, Ալպեր Մոքեյ, Թրխթան Էրկէ, Սթիւարթ Մերիլ, Էրնէսթ Բէյնօ, Իվանօէ Բամպոսոն, Բոպեր Շեֆէր Փիէր Վայատ, եւն։ — Միրպօ, խնդրելով՝ սիրուն համեստու-թեամբ մը՝ որ հայկերոյթն իրեն ի պատիւ երեկոյթի մը ձեւը յանէ, այլ իրմէ նախա-գահուած գրական հաւաքումի մը, ինքն իսկ արտասանեց առաջին բաժակաճառը ; որ ազ-նիւ կոչ մըն էր նոր գրողներուն ուղղուած, հրաւիրելով զանոնք որ. փոխանակ պանդան աղանդներ մատուցեն, հատուածներ հիմնե-լով իրարու հետ կռուելու։ բոլորն ալ միա-նան տիեզերական Գարութեան պայտա-մուն՝ եղբայրօրէն ծառայելու համար։

Պ Փարլ Պոէր՝ «Ալա Փիւմի»ն անօրէնը, խո-սեցաւ յանուն իր թերթին խմբագրութեան եւ յանուն բոլոր երիտասարդ Ֆրանսացի գր-ողներուն, եւ յայտնեց նոր սերնդին երախ-տագէտ յարգանքը՝ Օքթավ Միրպոյ։ գործին։

Պ. Մեսիյաս Կոլպերկ, փոլոնիացի նորե-ղուն գոհունակութիւնը յայտնեց Միրպոյի պէս յանդուգն մտածողի մը մէջ խագին (Գոր-ծը գործ է) «Թոմէտի Ֆրանէգ»ի պէս պանա-նողական, դասական թատրոնի մը մէջ ընդու-նուելու համար, եւ գրուատեց Ժիւլ Բլարթիի ազատամիտ ընթացքը։

Պ. Զոպանեան խօսեցաւ յանուն հայ դրա-կանութեան։ Ահա իր բաժակաճառը՝

«Սիրելի վարպետ,

«Ձեզի կը բերեմ ջնորհապարտ մեծարանքը հայ գրագէտներուն, որոնց մէջ գուցէ ունիք ջերմեռանդ հիացողներ եւ հետեւողներ։

«Ամէն ազատ մտածում եւ ամէն բա-ցասական գեղեցկութիւն խեղդող բարբա-ռոս լուծի մը տակ կքած, հայ ժողովուրդ-ը, այդ ամօթալից լուծը խարտակելու համար ոգեշունչ հանդերձ, միշտ ջանացած է, հակա-ռակ բոլոր պատուարներուն, իր սիրտը ճա-խացնել եւ զօրացնել այն ազնիւ ու վառ ա-ռիւնովը որ արեւմտեան ազատ ոգիին թրխմած գործերը կը կենդանարէ։ Եւ ձեր գործերը, սիրե-լի վարպետ, ձեր գործը որուն մէջ հոյակա-պարէն կը թնդայ ամբողջական ազատութեան ծարաւ հոգիի մը ազաղակը, կրկնապէս սիրե-լի է այն ժողովուրդներուն որոնք, ինչպէս հայ ժողովուրդը, զիրենք զրկուած կը տես-նեն ամենատարրական սգատութենէ։

«Դուք հնչեցուցիք, անկորստ էջերու մէջ, սրամտութեան եւ գթութեան ամենէն գեղե-ցիկ երգերէն մէկը զոր մարդկային հոգին ըսելի ըրած բլլայ երբեք։ Դուք նշաւակեցիք Ձարին բոլոր ուժերը, անոնց զոր մարդկա-յին անասնականութիւնը, տգիտութիւնն ու չոլորդութիւնը կը դարբնեն եւ անոնք իսկ զոր կը ծնի Բնութիւնը, որ աւա՜ղ արգարու-թիւնը չի ճանչնար եւ միայն ուժը գիտէ։ Ան-ժառանգուածները, ջախջախուածները, բոլոր անոնք որ կը տառապին, եւ բոլոր անոնք որ տիեզերական Ձարիքին զէմ դժնդակ ու նուի-բական պայքարը կը մղեն, ձեզի անսահման երախտագիտութիւն կը կը պարտին այն կազդուրման համար զոր իրենց չնորհեցիք, այն քաջութեան համար զոր իրենց ներշնչե-ցիք՝ եղբայրական արցունքներովը զոր այն-քան ազնուօրէն թափեցիք արիւնաս վէրքե-րուն վրայ։ այն հաւաքովը զոր՝ հակառակ պէտք բանի՝ ապագայ լաւագոյն մարդկութեան մը մասին հոչակեցիք եւ այն վրիժառու հեգ-թեամբը որով Ձարին մռայլ գործաւորներուն երեսը բզտեցիք։

«Բաժակս կը պարպեմ Օքթավ Միրպոյինամա-նէն մարդկային գրագէտներէն միոյն՝ գրակա-նութեանց ամենէն մարդկայինին, ֆրանսական գրականութեան։

digitised by A.R.A.R.@